Speculum alphabetum sacerdotum.

(1514.)

AB

120199

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-192159-p0001-3

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-192159-p0002-9

Aue maria. Ueni sancte spūs.

Speculū et alpha/betum sacerdotū ꝛ quare quotidie tenentur celebrare Item diui Raimūdi lulli ꝯtēplatiōes abbreuiate ad numerū septimanarum anni.

¶ In diſſer figuren erkennet man kranckheit der prieſterlicher naturē, nyemāt en ſal ſy dar vyſſ iudicirē

A

1514

RODE · FÜRSTLICH STOLBERG. BIBLIOTHEK

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-192159-p0003-4

ſy ſullen ſelues dar ʒemplirẽ Sy ſynt der leyen be-
ſte vrunt Datbeſte offer vur Wen ſy Wollen ſy auch
ſunderlich geuen kunt

ADiutoriū nr̄m in noīe dn̄i a quo ē oīs ptās oīs
actus etiā in microcoſmo ideo timēdus rogādus
vt ſit bonus coopator. diligēdus cū actus ſuos in no
bis coronare p̄ſtolat̃ ſola voluntas mala ex nobis exe-
cutio tamen. qꝛ actus a deo eſt

¶ Ab occultis meis vicꝫ ipocriſi auaricia munda me.
Et ab alienis ꝓpter ꝯpaſſionē vel ꝑticipatōem ꝑce ſer-
uo tuo.

¶ Declaratio ſignoꝝ in figura.

HEc ſigna infirmitatū a planta pedis vſqꝫ ad ver-
ticē capitis. pro maiori ꝑte in me fuerūt nūc illu-
minatus dei grā in deteſtatiōeꝫ obijcio Nā tūc iuſtiſſi
me viuim⁹ ſi que in alijs rep̄hendim⁹ ipi nō facimus
vt ꝯſpiciēs ꝑicula aliena reddat̃ cautus vt cognitio er-
roris initiū ſit ſalutis. Hauſi em̄ ex ſmonibꝫ ꝑitorū. ex
lectiōibꝫ libroꝝ atꝫ rōne. q ſacerdos ſcūs nō debet ha-
bere ꝑuā coronā. lōgos crines. vagabūdos oculos. os
loquax terrena. camiſias in ſupfluo ornatu colli. mani-
cas ſciſſas pendentes. genitalia detecta. colores elatos
caligas diſcoloratas hec oīa ſigna leuitatis q̄bꝫ mūdo
placere deſignat ꝛ ꝯformari huic ſeculo neqꝫ. Sed qua
ſi triſtes ſemꝑ aūt gaudētes īcedere iubent̃. viliſſimus
quippe q̄ preeſt dignitati ꝛ nō ſanctitate Item calceos
ſine corio in ſupficie. Birreta duplicat̃ auriculis aſini-
nis gerūt certi vt nō ſit differentia inter laycū ꝛ ſanctū
ſacerdotē. nūqd geſtus hoīs ꝛ habitus nūciāt de illo ꝛ
Et qualis vnuſqſqꝫ eſt talia loquit̃ ꝛ opat̃ ex habūdā
tia cordis. hec ſigna nō faciūt ideo leuē ſacerdotē ſꝫ oſtē
dūt Itē Celebrare ꝓ pecunia ꝛ raro celebrare ē calicem
effundere Itē mulieris faciem ſepe ſine neccitate intueri

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-192159-p0004-0

Ꝑnitioſiſſimū eſt Non legere libros Nec ſcribere vel vtilia multiplicare calcatio eſt peſſima Item ludere taſſeribꝫ.cartiludio.ꝓ deductiōe tp̄is vtiliſſimi vel pecunia ꝑditiſſimū eſt Equales hauſtos facere corā laycis beſtialiſſimū.cū ſcribit modeſtia vr̄a nota ſit oīb9 hoīb9 atqꝫ brutoꝝ non poſſe rōnē ſuū actuū diuinoꝝ reddere ⁊c. Utinā ⁊ Religioſi ex intuitu deſpecte cappe reuocarent ad memoriā chr̄i arma pacientiā ⁊ hūilitatē que deſignat ⁊ vnus alteri meliorem nō optaret

Forma vera intentionis procurātis ⁊ celebrātis Aīaꝝ ſalutē Ne nimiū ſimplices dātes ſiue recipiētes in hoc pecuniā penam ſacrilegi aut gieſitici incurrāt cū alijs ex ſacra ſcriptura annexis. in ordine viginti lr̄aꝝ et dicit Alphabetum ſacerdotum vel adiutorium.

AFfectu amoris authoritatem pietatēqꝫ vr̄am Dn̄e venerāde ſupplico ex ꝯpaſſione vel noīe alterius quatenus hodie vr̄o in ſacrifitio acceptabiliſſimo Aliquaꝝ aīarū memoriā velitis facere ſpecialem.

BEnigne ſic intelligere velitis Oblationem illam vtiliſſimā ex toto ſpeciali memoria voluntate ⁊ intentione quantū in vobis ē Nō tantū ꝑ modum ſuffragij verū in pleniſſimā ſatiſfactionē vnicuiqꝫ ſeorſuꝫ cōicare (ſi ſint plures)

CUpiditate ſecluſa in miſſa .ſi ſacerdos ſanctus ꝓ centū habeat eādem intentiōem nō minus erit.ſi pro vna ſola intēderet Nā eſt indiuiſibilis oblatio Et in ea oīs virtus ad ſatiſfaciendum ꝓ omni debito Si bene applicatur digno.

DIgnemini facere gratis hilariter ꝛ cā dei. qꝛ gra
tis accepiſtis. ꝛ hilarē datorē diligit deus. Et qꝛ
eſt vr̄a merces magna ꝛ nimis Si ex miſericordia ſub
ſidiū ꝓſtabitis aīab⁹ ꝛ nō ex cupiditate ſiue pecunie cā

EX inani ſupbia ſi aliqn̄ ante hmōi formalē peti/
tionē layci pecuniā ad manus applicant ſacerdo
tis. grat' verentes petere cauſa dei. tantū debet eſſe ve/
ri affectus ſignum.

FIducia tanta debet eſſe in ſacerdotib⁹ ſanctis vt
nequaꝗ̄ curis ꝛ deſiderijs habendi implicētur ꝛ
ꝗuis pn̄t' vite ſumptus nō ꝓuideāt. tn̄ ſibi hos nūꝗ̄
deeſſe certiſſime ſciant.

GAudent aliqui minus ſaneire de ꝯuiuio in cō
uiuiū q̄b⁹ ꝑcipitur ire de virtute in virtutē Eue/
nit ſic ex cupiditate ꝛ abuſione rerum ꝙ deus non dat
hoīb⁹ grām pro pinguiori ſuſtentatione ſacerdotuꝫ. eo
ꝙ ſcandala parāt aliqui q̄b⁹ eternā minatur penam di
cens ve qui ſcandalizauerit vnum ex minimis

HAbentes regulā maiorū phariſeoꝝ volentes eſſe
patientes ſine dolore. ſufficientes ſine labore pau/
peres ſine defectu hūiles ſine deſpectu heu vt gentes
qui ignorant deum ſolliciti.

ISte procurator poſtꝗ̄ habuerit ſacerdot' ꝯſenſuꝫ
nō vacuis manib⁹ ſi bene habet dicat venerabilis
dn̄e velitis ꝛ nūc cā dei recipe duos albos vel vnū ſo/
lidū ſi voſipſe nō egetis paupib⁹ dignemini diſtribue
re ꝛ me cū illa aīa vel illis vr̄is ꝑpetue ꝯmēdo orōib⁹

KCharitas exigit ꝙ ſacerdos pro beneficio pecunia
petitione ꝛ pro omni re mūdi vnica miſſa ſatiſ/
facit. qꝛ tn̄ voluntas bona eſt eterna ob id nūꝗ̄ debet
ceſſare Illa enī q̄ ſunt ꝛ finem hn̄t bona dici nō merēt.

LIcitū eſt ꝙ ſacerdos ſcūs quotidie non negligat
exequi qd̄ deo ſumme placet. nam ſeruus ſciens

⁊ negligẽs volũtatẽ dñi vapulabit plagis mult; cũ ſe
pius eſt fucata accidia pro reuerẽtia abſtinere.

MIſſam ideo eccleſia nõ p̄cipit nec prohibet q̄tidie
celebrare. cũ charitat; eſt offitiũ Peccare ⁊ abſtine
re a bono ſunt duo mala. ideo ſꝑ peccat ſacerdos abſti-
nens celebrare ſi poteſt. melius q̄ppe eſt cũ hũilitate ad
medicũ accedere q̄ȝ cũ humilitate recedere.

NUnq̄ȝ ſacerdos ẽ malus ad celebrandũ ſi affectꝰ
eſt bonus. ⁊ quotidie teneť eſſe in gr̄a quare non
celebrare quotidie (ſi p̄t) quis dabit ſibi certitudinẽ de
futuro tꝑe ⁊ futura maiori deuotione cũ verũ ẽ. qui ho
die non cras minus aptus erit.

OBmittens miſſam ex cā̃ vili vel leui. ipſo facto
dicit ꝙ ſit vilis res vel accedere vbi alias dimit-
teret ſi p̄ſentias nõ haberet. Fugiẽtes ſummo ſtudio
vinum ⁊ mulieres q̄ apoſtotare faciũt ſapientes. ⁊ de-
uotionez tollunt Sed infiducia cũ timore ⁊ deſiderio
accedere frequẽtant. nā̃ bonũ de tanto diuiniꝰ quan-
(to cõmunis

PResumpſit ante ordinatõem ſe
eſſe dignũ nũc cũ hȝ ex eo facultates honores et
diuitias reddit ſe indignũ. nõ ſine culpa cum angelus
dñi exercituũ ẽ. rex regũ ⁊ ſcũs ſcõꝝ hoĩm ſacerdos. ceſ
ſante ꝯnotatu ceſſet ſuppoſitio. Nā̃ aliud eſt reddere ſe
indignũ añ ordinatiõem. ⁊ aliud poſt quo ad officium
miſſe ꝑagendum Si ille mādũcat qui laborat. tunc ſa-
cerdos q̄ tantũ vt laycus hodie ſumere vult ſp̄ũaliter.
(qđ poſt prandiũ teneť) etiā̃ ſp̄ũalia tm̄ hodie mādu-
cet Si vtiſ rebꝫ ⁊ non eſt dignus vt pro his celebret ſi
p̄t. neq̄ȝ eſt dignus vt oret Orare em̄ in ſp̄ũ hũilitatis
eſt ſacrificare. vach ꝙ deuotio parit diuitias ⁊ filia ſuf-
(focat matrẽ.

QUandoq̄ȝ aĩabꝫ plus prodeſt
legere miſſam de vtiliſſima v̄gine matre maria
vel de ſanctis q̄ȝ Requiem vt ſint adiutores maiorĩbꝫ

vt in celo ſit honor minoribꝰ in purgatorio lucrum.

RAro ꝓficit ſibi q̇ plus ſtudet breuitati q̄ꝫ deuoti-
oni. nā illa que fuerūt ⁊ trāſierūt mō nō ſunt niſi
ꝓ memoriā vt mos chr̄i ⁊ fructus eius inadultꝭ Et ta
les ꝓperantes ad finē miſſe ꝯtra tritū agūt prouerbiuꝫ
vulgariter Guet dinck Wil de Wyle hauē. Cum nihil
eſt qd̄ ſimul hꝫ laudem diligentie ⁊ celeritatis

SAcerdotibꝰ in eadē eccleſia opatione ⁊ ſorte capel
lanus ſiue ꝓcurator ſꝑ equaliter tenet̄ diſtribuere
pn̄tias ſibi creditas ī quantū poterit Alias eſt ineq̄lis
ſiue iniquus. fur. acceptor pſonaꝝ ⁊ facit contra deū ⁊
omnem creaturam in celo ⁊ in terra.

TAlis eīn qui ſe exhibet reuerētialē vel liberalem vt
ad ineq̄litatē ꝓ ſuo ꝯmodo poſſit allicere ꝓcuratorē ſi-
bi ꝓpi ⁊ aliȷs iniuriā facit ⁊ reſtituere tenet̄. alias in īfir-
mitatibꝰ ſiue aliȷs diſſortuniȷs ꝯſumere patienter necē
eſt. ſi cupit ſaluari Cū ex malo nil niſi malum

OTinā certi tantū de p̄ſentiaꝝ copia nō gauderēt
ſed timerent ſtrictiſſimā reddere rōem de minimo
obulo inutiliter ſiue ꝓdigaliter expoſito Tū q: minus
dignus plus ceteris accepit. nec ſm naturā paucis in
leticia ꝯtētꝰ Cū pietas ad oīa valet. cupiditas ad nihi
lū trahit.

¶ Prefatio ſcd̄e partis

Diui Raimūdi lul-

li Eremite ⁊ martirꝭ ſequunt̄ ꝯtēplatōes ſiue doctrine
nūero tm̄ hic q̇nquaginta due vtiliſſime ad nūerū do-
minicarū anni queādmodū de amico ⁊ amato tot ipe
vna collegit quot ſtꝭ dies anni Nec ego ſine rōne pn̄tē
obſuans nūerū Sꝫ ad renouandā memoriā anni iubi
lei vel libertatꝭ in q̇nquies decē deſignatꝰ. ſic ⁊ nobꝭ ꝑ
vulnera q̇nqꝫ bn̄dicta nūc ⁊ ſꝑ data libertas Et addi-
di duo ꝓ ſuppletione dn̄icarū. et q: tm̄ duo vnanimes

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-192159-p0008-3

ex multis hebreis digni ducere populũ israhel in terrã ꝓmissionis. quēadmodũ duo precepta charitatis nos ad btitudinē ducũt ad q̄ feruētius ãplectanda occasio dat̃ ĩ his doctrinis siue ↄtēplatõ ib⁹ dñicalib⁹ nihilq3 de meo addidi nisi vt ſuaret̃ ordo capitaliũ lrãꝝ q̄ ptz in his vb3 Pr̃ nr̃ Deus clemētissime Cor scĩ lulli martiris da) aliqñ aliũ terminũ addidi vel vnũ trãsposui sine mutatione sensus. ꝓpter formalē petitionez in his terminis. ⁊ vt legens possit eo facilius retinere ⁊ memoriter certo ordine recitare q̄uis vnicã tm̄ habeat litterã initialē attñ memoriã iuuat. expto crede lcõr vale.

¶ Prima doctrina siue ↄtēplatio abbreuiata dominicalis. de gaudio ex deo.

PAter deus oĩpotēs si q̄s recipit ĩ se maximũ gaudiũ ⁊ letat̃ qñ inuenit aliquē thesaurũ terrenum sine ↄpatione aliqua multo melius eēt ↄsonum rõni q̄ totũ genus hũanũ incessabiliter letaret̃ in excellentissĩo esse tuo qđ scit̃ adeo ⁊ ↄstat ꝓ firmo eē. q̄ etiã nũq3 p̄t venire in ꝑuatiõem essendi. q2 nõ est mirabile si ille letatur ex inuentõe rei infinite. q̄ est letus ⁊ hilaris pro inuentiõe rei finite.

¶ Scđa doctrina de gaudio ex seipso.

Alme deus sicut mihi constat ꝓ certo q̄ ego sum in eē ⁊ video ⁊ cognosco q̄ esse meum ē sine ꝑuatõne. sic ego debeo in tm̄ gaudere. q̄ nulla tristitia vel ira possit in me cadere aliquo modo

¶ Tercia doctrina de gaudio ex proximo.

Tota spes de⁹ creator oĩm. in hoc cũ vidimus oēs homines ex te hr̃e sil'e eē ⁊ eiusdē speciei q̄re ita debet q̄s3 gaudere in eē sui ꝓximi. sicut in esse suiipsius Et sic est ꝓpriũ ꝓbo hõi ⁊ v̄tuoso q̄ semꝑ gaudet ex bono qđ videt in seipso. sic debet ei esse proprium q̄ gaudeat ex bono proximi sui.

¶ Quarta doctrina de vite eterne dilectione.

Eſſentia infinita deus pr̄.cuꝫ iſta mihi tp̄alis ſit diligēda q̄ accidētalis eſt.q̄ꝫto plus ſine ꝯparatione vita celeſtis glorie debet diligi

¶ Quinta doctrina.de eſſentia dei.

Rex ſumme bonitatꝭ deꝰ. cū potētia imaginatiua deficiat nobꝭ ad imaginandū excellentē nobilitatē tue eſſētie.opꝫ ꝙ recurramus ad potentiā rōnalē. qua veriſſiē ꝑcipit̄ ⁊ itelligit̄ te eē meliorē q̄ꝫ hō poſſit imaginari vł intelligere

¶ Sexta doc.de cauſa reꝝ.

Noſter nobiliſſimꝰ largitor oīm bonoꝝ.Bonitati tue maxime ſit laus ⁊ gl'a.qꝛ bona huiꝰ tp̄alis vite.ſunt in eſſe rōe tue bonitatꝭ ⁊ ipſa ē cā cur multiplicant̄ ⁊ augmētant̄.⁊ oīa mala deueniūt accidētaliter in eē ad hoc vt tua bonitas cognoſcatur ex folio.xxiȷ

¶ Septima doctrina.de cā malitie.

Optime pr̄. cū ergo tua bonitas tanta ſit vt impleat oīa loca.tā celi q̄ꝫ terre.grādi admiratōe ducor. quo nā pacto poſſit eē.ꝙ in corde meo ſit defixa malitia Et credo firmiter.ꝙ illa ſit cā inter alias ſpecialis.qꝛ poſtpoſui hr̄e in memoria excellētiā tue glorioſiſſime bonitatꝭ.

¶ Octaua doctrina. de amiſſione boni.

Sola ſpes ſaluationis nr̄e.poſtq̄ꝫ a te ſolo habituri ſumus oē nr̄m bonū.q̄cūq̄ꝫ ſine te ē amittit oē bonū ſuū cū in te ſolo ſit.g̊ ꝑ ꝯſeq̄ns te amiſſo amittūt̄ q̄ tua ſtꝭ.

¶ Nona doctrina.vnde malū auaritie.

Tanta ē auaritia o largiſſime deꝰ pctīs nr̄is exigētibꝫ ꝙ q̄libet conat̄ ſibi appropiare hoc qđ eſt a te oībꝫ cōit̄ elargitū Sed tu q̄ es theſaurus nr̄e ſaluationis ⁊ cōis oībꝫ ⁊ equalis.qꝛ aput te nulla eſt acceptio ꝑſonarū qꝛ quilibet poteſt te bonis opibꝫ adipiſci ⁊ poteſt eſſe particeps tue glorie ſempiterne ex fol'.xxviȷ.

¶ Decima doctrina.q̄re accidētia hoīs variant̄

Excellētiſſime dn̄e d̄s. tu ordinaſti aptiſſime. ꝙ diuer ſa ⁊ varia inſunt accidētia hōi in hoc mō ſicut eſt infir mitas ⁊ ſanitas. diuicie ⁊ penuria. gaudium ⁊ triſticia ſtultitia ⁊ ſapīa. vt ſciant ꝙ potens ſis eis dare et aufer re qd̄ de tua procedit libera voluntate.

¶ Undecima doc. ꝙ iuſte ꝓximꝰ diligitur.

Ueru creator o amabilis dn̄e v̄tutū oīm. fons invn dans. qn̄ aliq̄s feruenter eſt in amore ſui dn̄i calefactꝰ. ⁊ aliq̄s nūcios ſuos vidꝫ de eoꝝ ḡtulat̄ q̄ꝫ plurimū vi ſione.

¶ Duodecima. de alio ſeculo

Deus illūinator oīm Oīa q̄ ſt̄ in hoc mūdo ordinā tur reſpectiue ad aliud ſeculū qd̄ eſt venturꝫ vn̄ niſi eēt aliud ſcl'm. iā nō eēt iſta ordinatio q̄ nūc ē in hoc mūdo

¶ Decimatercia. de dilectione habenda

Eterne recreator deꝰ Sicut oīa ſeīa ⁊ oīa aīalia a q̄bꝫ hūanū corpus recipit vitā opꝫ ꝑus mortificari ⁊ trāſ ferri totaliter a ſuo ſtatu Quare donec q̄s mortificaue rit ſuā ſenſualitatē. nulloᵒ poterit te plus diligere q̄ꝫ ſe ipſum. nec tm̄ ſuū proximū vt ſeipſum.

¶ Decimaquarta. de victoria ſui ipſius

Unde niſi hō recoleret amorē ⁊ grām ſibi factam. nul lus eēt ita potens vincere naturā potentie ſenſitiue. vn̄ bn̄dicta ſit tua ordinatio. q̄ ita bn̄ ordinauit. vt q̄s ſeip ſum vincat. qn̄ veriſſime tuā cogitat bonitatem. 44

¶ Decimaq̄nta doc. de ꝑma ⁊ ſcd̄a intentione

Sic dn̄e d̄s ordinaſti in hoīe ꝑmā ⁊ ſcd̄am ītētiōeꝫ. vt ſcd̄a eſſet in eē reſpectu ꝑme ⁊ nō ecōuerſo. ſeq̄t̄ ꝙ infer nus ſit in eē. ad hoc vt ſit paradiſus Et nō ꝑadiſus vt ſit infernꝰ. cū ꝑadiſus ſit ꝑma intētio. ē infernus ſcd̄a. Et ab hoc ē ordinatū ꝙ illi q̄ te diligūt (ſicut decet) pri ma intētione ſunt poſſeſſores eterne btītudinis ꝑadiſi. At ij q̄ ſeipos diligūt ꝑma intētiōe torq̄nt̄ ꝑpetuis pe nis in īferno Et iſtud ex eo ſequit̄ ꝙ nos ſumꝰ in eſſe

ꝓpter te ꝛ non ediuerſo Ex folio xxxvi.

¶ Decimaſexta doctrina. de odio

Clementiſſime pr̄. Si hō nouerit ſe ad habendū odio ꝓximū. tūc ipe moueť ſcđo motu. eo ꝙ hō nō eſt in eē vt habeat odio ſuum proximum. quare talis mot⁹ habet reſpectum ad non eſſe

¶ Decimaſeptima de ſtatu

Liquet ꝙ pauperrima mulier poteſt eſſe melioris ſtatus q̄ȝ rex. ſi illa habet voluntatem bonū faciendi Rex vero bene habet poſſe minime aūt velle

¶ Decimaoctaua de motu boni

Ex hoc patet ꝙ ordinaſti vt homo moueať ad faciendū bonum ꝓpter naturā eſſe quod ei tu miſericors tribuiſti Sic contingit accidentaliter ꝙ homo moueatur ad faciendum malum.

¶ Decimanona. de errore ex p̄deſtinatione

Miſericordiarū pater Jlli qui ſunt in errore predeſtinationis nō credūt ꝙ aliquis obligetur ad faciendum bonū vel ad vitandum malū. quia ignorant ea que ꝑtinent ad liberam voluntatem

¶ Vigeſima doctrina. contra p̄ſumptionē

Etiam nemo p̄ſumat ꝙ aliquod bonū procedat niſi a te deo. qꝛ niſi tu dares hoībꝫ modum et proprietatem faciendi bonum nūq̄ȝ illud ꝑ ſe poſſet facere. Et niſi tu eiſdem ꝯferes bona tꝑalia. quibꝫ ipſi bonum facerent ipſis abeſſet materia illud bonum faciendi Et niſi tu ſimiliter ordinares. vt eſſent iſtoꝝ bonoꝝ receptores. nō eſſent quibꝫ conferre poſſent iſta bona Ex folio xlij

¶ Viceſima prima. de bonitate oculoꝝ

Nunc oculi corꝑales oſtendūt hōi ꝑ aſpectum aliqđ pulchrum. ſic oculis anime oſtenditur a tue fontis emanantia bonitatis alterius ſeculi ꝛ ꝑpetua gloria btōꝝ. Et ſic ē es ſumma bonitas ſic cognoſcit ꝙ das ſummā

beatitudinem tuis famulis ⁊ amicis

¶ Uigeſimaſcda. ꝓ ꝯfidentia vel recreatōe

Taliter ꝯgruū eſt ⁊ ꝯueniens rōni ꝙ tua deitas ſit noſtra recreatio. ſic exigit neceſſitas tue excellentiſſime bonitatis. vt ab ipa totaliter recreemur ꝓpter maximā miſeriā ⁊ fragilitatē. que ineſt noſtre humane nature naturaliter in hoc mundo

¶ Uigeſimatercia. de hūanitate dei

Jheſu chriſte. ſic lignū ardens nō eſt cā igni vel occaſio vt in eo ſit calor. nā licet calor inſit igni. non tn̄ ineſt ei ratione ligni ardentis. ſed ſuꝑpſius ſolūmodo ratione q̄ naturaliter ſemꝑ calidus ꝑſeueret. ſic humanitas que eſt in te ꝑ te ſine coniūctione deitatis nō potuiſſet vllo modo eſſe ſufficiens ad humanā ſpeciem recreandam

Uigeſimaquarta. de hoīs recreatōe

Solus altiſſime ihū chr̄e voluiſti hūanā ſpēm recreare vt ſignificaret ꝙ ſicut creare ꝑ tuam bonitatē hoīem oportuit tuā deitatē ſic ipm a te oportuit recreari q̄ in deitate ⁊ humanitate ſimul es vnus

Uigeſimaqnta. de necītate correptōis.

Similiter niſi volūtas tua eēt ad cruciendū pctōres. ſequeret ꝙ in volūtate tua pctm̄ ſiue culpa caderet

Uigeſimaſexta. quid ſit pctm̄ ⁊ quare.

Jdeo eſt ordinatū vt cognoſcant bona oꝑa ꝓpter mala. ꝓpterea (licet malū culpe. ſ. pctm̄ ſit in actu) nō ſeq̄t ꝙ pctm̄ procedat a tua ordinatiſſima volūtate. ymo pctm̄ deuenit in actum accidētaliter. Tu vero ideo id ꝑmiſiſti. q2 pctm̄ eſt illud ꝓpter quod ſuū ꝯriū cognoſcitur.

¶ Uiceſimaſeptia. de dominio dei ⁊ ſeruitio noſtro.

Maximū dominiū tuū dñe bndictū nūc ⁊ ſꝑ ſit nō ē ſile dominijs regū nā magnates volunt ſuis ſubditis nō vt eis ꝓſint ſed vt eis p̄ſint ſponte vel ꝑ violentiā dn̄ari. neqꝫ ſꝑ remunerāt ſeruitia facta neqꝫ ſciūt interi-

onib⁹ hoīm reſpōdere Sʒ tu dn̄aris vt ipis p̄ſis ⁊ p-
ſis ſit ad ſalutē ⁊ vnūquēq3 remuneras ſm̄ ſua merita
⁊ ſuas intentiōes Et cū a te eē recepim⁹ dignū eſt vt ti
bi ꝑpetue famulemur. nos videmus ꝙ ſui empti dena
rijs ſatiſfacere oʒ dn̄is dū vitā agūt Quāto rōnabili⁹
ſine ꝯparatōe tu debes toti mōdo dn̄ari. q̄ ipm emiſti tuo
corꝑe p̄cioſo. q̄s nr̄m p̄t aliq3 excuſatiōeʒ p̄tendere qn̄
tota die vagabūdus ē ⁊ otioſus laudes tibi impendere
ceſſans. cū tu nos ꝓprie ad hoc emeris. vt laudes ⁊ glo
riam ꝯtinue tibi demus.

¶ Uiceſimaoctaua. de potentia ſenſitiua.

Ea de re oēs hoēs ſunt generaliter ignorātes. q2 potē
tia ſenſitiua trahit eos ad diligendū plus ſeipos q̄3 te
vel ſuū ꝓximū ꝯ iudicium rōis. ⁊ ꝓpter hanc irrationa
bilitatē quaſi oēs ſtulti equo iuditio ſunt cenſendi

¶ Uiceſimanona. de modo viuendi bene.

Uor in hoc ſeculo ſapiētis ſi ſapienter oꝑari vult ꝑri
us debet ꝯſiderare oꝑis cām finalē ⁊ qua intentione fa

¶ Triceſima doc. de vero ſapienti (cit ipm op⁹.

Oēs illi ſunt mirabiliter ſapiētes q̄ maxima bona a
maximis malis ſciūt elicere. ⁊ q̄ modicū bonū ſciunt in
maximū augmētare. ſic et felix quē aliena ꝑicula faciūt
cautū Tūc ꝟe res ſequit̄ ipm nomē qn̄ credit ſe eē inſi
pientē. ſuāq3 miſeriā recognoſcēs ea que facit optime
oꝑat̄ Sed q̄ ſapientē ſe credit ille temerari⁹ ē ⁊ ſtult⁹.

¶ Triceſimaprima. de pauperib⁹.

Rerū tꝑaliū pauꝑes ſicut de ſua inopia te nō laudāt
ſic te iuſtū iudicē ignoraſſent. ſi eis in hoc mūdo diuiti
as ꝯtuliſſes. O d̄s tua iuſticia recta in hoc. q2 diuites
in hac vita mag̾ ſunt obligati ad bonū faciendum q̄3
pauꝑes. quare loco bonoꝝ tꝑaliū p̄bes pauꝑib⁹ liber-
tatē Et loco pauꝑtatis das diuitib⁹ ſeruitutem

¶ Triceſimaſcd̄a. vnde ſtultia

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-192159-p0014-6

Sancti non sunt sed maxīe stolidi velle plus iniuriari aliis q̄ȝ iniurias sustinere. qꝛ tua recta iusticia ad penas ꝯdēnat ꝑpetuas iniurias erogātes. ⁊ ad eternā glīam vocat qui eas sustinent patienter.

¶ Tricesimatercia. de celestib⁹ quare nō ꝯmedūt.

At cū in hoīe nō sit nisi vn⁹ intellect⁹ ⁊ mens vna iustū est ⁊ rōnabile vt sancti hic ⁊ in celesti patria nō sentiant in cōmedēdo vel potando glīam. qꝛ tūc in eodem tpe essent due mentes vna qua gloriaret̄ in te dn̄e ⁊ alia qua in ꝯmessationib⁹. ⁊ illecebris mulierum.

¶ Tricesimaquarta doc. deprecatio vera

Nobilissime dn̄e deus dū feruor in hoc seculo ve dilectionis in me p̄t eē. ⁊ dū possum sperare in tua mīa cōfidēter. ⁊ oculi mei mētaliter te videre queūt. Et dū es mecū possum laudare te dn̄m creatorē. q̄re lacrimabilit̄ te flexis genib⁹ īploro tuā clementiā vt ipa cor meum dignet̄ accendere in amorē tui dn̄i dei nr̄i Et ipm sperare faciat in tua mīa ꝯfidenter. atqȝ vt meos corꝑales oculos ⁊ mētales intueri ꝯcedas tuā in cruce passioneȝ ac mea mouere labia ad ꝓferendum ludes dignas tuo nomini glorioso Amen.

¶ Tricesimaq̄nta doc. de p̄dicare infidelib⁹

O charissime dn̄e de⁹ cū nos catholici pct̄is nr̄is exigētib⁹. circa hui⁹ seculi voluptates. ⁊ circa bona tꝑalia cōgreganda sumus nimis soliciti. postponimus ostendere viā veritat̄ infidelib⁹ ⁊ nos sumus cā quare eos tenuit execatio Ipsi de nobis tibi iusto iudici in die iudicij ꝯquerent̄. q͛ eis viā v̄itatis postponim⁹ reserare

Tricesimasexta doc. de dilectione rerum

Tanta ignorantia ē plenitudo in nobis caliginarum est vt p̄ se tm̄ diligimus creaturas ⁊ ꝓpter dona que a tua recipiunt largitate.

Tricesimaseptima. de largitate dei.

Illi ſi a multitudine hoīm largiſſimi vocant. ꝙ tribuūt multa dona. ⁊ plus dant ꝙ̃ ab ipis exigant petitores ⁊ meliora aliquando ⁊ ſine petitione Quanto magis ſine comparatione aliqua. tu dignus es largiſſimus nominari. qui innumerabilia omnibꝫ creaturis cōfers dona. Et qui multa meliora confers dona ꝙ̃ a te homines petere ſciant. nam ſepius eterna confers qn̄ petunt terrena Et quotidie confers eis quando te eis nihil tribuere credunt Si rex ille largiſſimus dicitur qui de terrenis dat. ꝙ̃tum tu qui teipſum tam largiter contuliſti.

Tricesimaoctaua. de largitate.

Nulli largiſſima dona ſunt ſi ſemper quando comedit ſemper ianuam pallatij ſui aperit vt poſſunt ingredi quicūꝗ volūt refici ſine difficultate ianitoris O tu domine apruiſti ianuas tue carnis. quādo corpus permiſiſti flagellis acutiſſimis cedi et lancea perforari. vn̄ iſtud placuit tibi tollerare vt aperientur ianue paradiſi omnibus introire cupientibus que propter peccatum prothoplaſti generi humano erant clauſe

Tricesimanona. de largitate.

Uſꝗ largus eſt ihesu criſte. ſi quis oīa dat propter te. vt de bonis nil remaneat penes euꝫ poſtea adhuc das ei plenariam voluntatem adhuc plura tribuendi ī hoc mundo ſi haberet.

¶ Quadrageſima dn̄icalis. doctrina de ꝯfidētia

Largiſſime pater miranda temeritas ꝙ quis plus ſuum timeat inimicum. ꝙ̃ confidit in tui auxilij bonitate Quare ergo non cogitat vnuſquiſꝗ ꝙ poſſis melius ſine ꝯparatiōe aliqua quemlibet adiuuare ꝙ̃ nocere ſuus valeat inimicus.

Quadrageſimaprima. de certamine

Laudabiliſſime dn̄e ſi quis cōfidit in certamine in ſu

tum militem ⁊ conſodalem . Quantum fiducie merito in te
ponere debet qui pro fide certauerit.

¶ Quadrageſimaſcd̄a doc. de ſupbia

Iuſtiſſime domine deus dignum eſt ꝙ nolis ſupbos in ſuis orationibus exaudire.quia vnum verbo proferunt ⁊ aliud ſuo cogitant animo.

¶ Quadrageſimatercia.de miſericordia.

Martiris eſt in te ſuauiſſime domine confidere cum nos vllo indigemus niſi tua benedicta miſericordia q̄ preparet nobis ſcalam per quam celum ſcandere valeamus.placeat igitur tibi miſericordiſſime pater. ꝙ poſtq̄ aliud nihil deeſt nobis niſi tua miſericordia: que deficere non nouit.ne ſumus propter ſui abſentiam indigentes

¶ Quadrageſimaquarta.de laude

Alia cauſa non eſt vt peto mei miſereri niſi vt ꝑpetuo tuam diuinam eſſentiam poſſim benedicere ⁊ laudare.

¶ Quadrageſimaquinta de hūilitate ⁊ ſpe.

Rex regū rerūq₃ oīmq₃ confidentia nemo perit.ſpeciales grāe q̄s mihi olim feciſti nō ob mea merita ſ₃ ob tuā mirabilē bonitatē ſt̄ mihi v̄a demōſtratio at₃ ſignum ꝙ ego de futuris bonis ſperare habeo ꝯfidēter.q₂ ſicut tu fuiſti mihi miſericors de tranſactis ſic ꝯfido v̄a intētione ꝙ eris mihi miſericors de futuris.

¶ Quadrageſimaſexta doc.dn̄icalis de voluptate

Tot⁹ in oī re ⁊ loco pn̄s potentiſſime rex et̄ne Si voluptates carnales q̄ ſunt in eſca.potu ⁊ venerē .⁊ ceterē delicijs impediūt in hoc ſeculo vnūquēq₃ pſtandum laudes ⁊ bn̄dictiones tuo noī gl'oſo.q̄to plus eēnt ſcī ad laudandū te ⁊ glorificanduz in celi patria impediti ſi predictis voluptatib⁹ vterentur Cum etiam vna voluptas finit ⁊ terminat aliam.

¶ Quadrageſimaſeptima doc. de btitudine

In celo ſancti maiorē btitudinē habebūt de glͣa quā vl
debūt ꝛ ꝑcipiēt in te eē. ꝗ̃ de illa quā ſentiāt in ſeipis.
qꝛ plus te ꝛ feruentius diligūt ꝗ̃ ſeipſos

¶ Quadrageſimaoctaua. de vnione

Rector alme dn̄e bn̄dicta ſit tua glͦiſiſſima hūanitas
ieſu chr̄e. qꝛ magꝭ videt̄ eē rōnale ꝙ longe īmo veriꝰ in
finite maiorē glͥam ſcī hn̄t in ꝑidiſo intuēdo tuā hūa-
nitatē ꝛ tāta honoris ꝛ reuerētie dignitate ꝗ̃ ſi in para
diſo carnalibꝫ voluptatibꝫ fruerent̄. nec viderent ꝙ tua
hūana natura cū tua diuina eēntia vniret̄. videt̄ eñ ꝙ
maiorē glͥam dare debeat illud. ꝙ. ſ. tua diuina eēntia v
nita ē. ꝗ̃ ea q̄ cū ea minīe vniuntur. ꝛ maxīe qn̄ ſcī vide
būt ſeipos eē de illa natura ꝛ ſpē quā videbūt vnitā cū
tua diuina eſſentia in vnitate perſone.

¶ Quadrageſimanona. de gaudio corpis

In celeſti patria cū ſcī videbūt ſuā naturā ſilēm eē tue.
ꝛ ſeipos ſenciēt tenerrime diligi ab eadē ꝛ ſe diligere eā
affectuoſiſſime ꝛ ardēter. tūc tantā glͥam cuiuſlibet cor-
pus ſentiet vt in hūanū nequeat cadere cogitatum.

¶ Quinquageſima doc. dominicalis de eternitate.

Si āgeli ꝛ hoīes ſine ꝑncipio fuiſſent q̇ te glorificaſſēt
ab et̄no nō fuiſſes in oībꝫ adeo ſingularꝭ ꝛ ſupeminēs
ſicut mō. eo ꝙ in et̄nitate fuiſſent ſimiles tibi deo.

¶ Quinquageſimaprima. de copia poſſeſſionis

Da dn̄e ds mīam qꝛ defectiua ſtꝭ oīa tꝑalia. iccirco q̄
cūq̧ poſſeſſiōes in hoc ſeculo plures hꝫ. is maiorē de-
fectū tꝑalium patitur in ſeipſo.

¶ Quinquageſimaſcd̄a doc. de adiutorio.

Adiutorio tuo chariſſimē creator reddat̄ oīs grāꝝ actio
incipientē bona oꝑa quēlibet adiuuāti Bn̄dictuſq̧ ſis
dn̄e deus meus in muneribꝫ vniuerſis. Amen.

Miſerator Miſerere Miſeris.

Aue maria. Ueni ſancte ſpūs.

De diſciplinarū ꝯſtructione/ ſiue duplici ſcīa diuina ⁊ hūana ſiue regulis vel legibꝫ .x.

Jn duſſer ſcholkinder figuir.
Lereſtu tzyenerley Wyſheyt natuir.
Dat eyn thut lieuē got. dat ander ſich ſeluer.
Und Wil lydē ghein tzitlich noit.
Es laiſt synē kocher do heym
Dy gotliche liefde ader kunſt acht es cleyn ⁊c.

B

¶ Ordo. xiij. legum vel regule dicūtur donati.

Cū ſubſtantiuū deus ⁊ adiectiuū humanitas (ꝑ quā intellige ⁊ oēs hoīes cū ipe eſt vitis) voluīt ↄuenire in tribꝫ. numero vt ſic efficiat̄ vnus ſpūs cū eo ꝑ amorem. genere virili id eſt virtuoſa opatione. caſu patiēcie ⁊ reſurrexione. ſi ↄpatimur ↄregnabim⁹. Leges atꝫ ↄgrue dicūtur que ꝑ aliquē haud iniuſte telis aranearuꝫ aſſimilant̄ in quas ſi forte inciderit rūpit. ſi leue inuoluit̄ ad mortem Sic iſte doctrine ſeruant̄ integre ſi nō aliquid durū ſe obijcit ⁊c̄. Salua dignitate prelatorum Prima de duplici ſapia. Scda de donati miſticatiōe Tercia de ſacerdotibꝫ ⁊ doctoribꝫ pigrꝭ. 4 legentiū. 5. bonoꝝ p̄dicatoꝝ v̄bi dei ⁊ auditorū. 6 de vincēdis tēptationibꝫ. 7 de ꝓſperitate vel ſanitate. 9 de ſacerdotuꝫ alphabeto ⁊ ſignis īfirmitatū. 10. vtiliſſimis ↄtēplationibꝫ diui Raimundi lulli abbreuiatis numero tm̄ 52. Itē quinqꝫ vocales ⁊ tres ↄſonātes cū tribꝫ vtilioribꝫ epithaujs mortuoꝝ. 11 Speculū marie chr̄i ⁊ oꝛonibꝫ 12. Legatio ad p̄ncipes fideliū ⁊ infidelium. 13 de A. b c. ⁊c̄. Pater noſter Aue maria Credo ⁊c̄. Iteꝫ von dē kinderen ⁊c̄. cum vtilitate legentum.

¶ Prima lex de ſtudentibꝫ.

CONſtrue ſic caſum id eſt ſtudium tuū ſi ſit in tercio prepone vocantē te ad btitudinē. id eſt primū ſtudeas illa que vitiniora ſunt ad acq̄rendam creatoris ⁊ recreatoris tui charitatē ad rediligendū ne ſis ingratus ⁊ inobediens cū dicit primū querite regnum dei ⁊ iuſticiā eius nā ſine dei amore in nihilū redigit homo ⁊ oīs ſua opatio ⁊ oē ſtudiuꝫ. Igit̄ ſuadeo tibi lector pie ↄꝑare velis ↄtemplationes diui Raimūdi lulli martēris vbi tittulus eſt Schola diuini amoris. Itē p̄ntes ↄtemplatiōes abbreuiatas. Iteꝫ ſpeculū aīe Itē Theologiā naturalē Raimūdi de Sabunde ꝓculdubio gra

tia dei ex his ad ꝯtemptū mūdanoꝝ ⁊ verū amoreꝫ ac
ordinē ac ſciam verā te ꝓmouentē ad altiora ꝑpetue ꝑ
ueneris Semꝑ elige tibi obiecta bona vt cū bonis bo
nus eris Nec res realis q̄bꝫ vteris ſcribendo in pictu-
ris ſiue ſcripturis ſiue rōne ſiue miſticatione ſine ſenſu
ſpūali intuere cū ſm̄ ſpūm viuimus ſꝑ ſpūalia medita
ri iubemur Et nō carnalia que mortificāt Due imagi-
nes in figura p̄cedenti deſignant duplicē ſciam. dei et
mūdi. ſiue duas ſponſas. In dextro ſponſa dei cū ſpor
tulo ſcriptorio intelligens ideo acceptabilis eſt. que ha
bet in ſtudendo ordinatā intētionem Ipſius ē calama
re in quo cutis abſtracta ab aīalibꝫ ſic illa ſponſa dei ab
ſtrahit ſe a carnalibꝫ deſiderijs ⁊ habet pennā id eſt dei
ꝯtemplationē que ꝑ eius leuitatē ꝯpetenter intelligit
eleuat em̄ ſe ſupra ſe abſtrahēdo ſe ab oꝑibꝫ q̄ ſunt ſine
intellectu ⁊ ſolicitudine vana amore vere ſcīe Item hꝫ
⁊ v̄tualiter cornu durū. i. ꝑſeuerātiaꝫ ſiue ꝯſtātiā cū ſtu
diū ꝯtinuatū viget. Item in nigredine attramēti hūi-
litatē quā hꝫ intellige ſponſa dei ⁊ ſcit em̄ ꝙ ſponſus
ſuus ſolū intellectū dat ꝑuulis ⁊ hūilibꝫ ſtudendi gra
tiā Cornu em̄ p̄ꝑat calore charitatis. Semꝑqꝫ ānulū
fidei quo ſubarrata eſt reſpicit Cū horalogio eo ꝙ ſem-
ꝑ cogitat q̄ꝫ breue ⁊ vtile tps ſit quo oī momento mere
ri poterit ſi vult vt ſe faciat ꝑſeuerātem ac feruidiorem
in oꝑe cū in multa ſapīa multa ſit īdignatio. ⁊ qui ad
dit ſcīam addit ⁊ laborem Semꝑ vigilat ne man⁹ dei
inopinate horalogiū euertat id eſt tēpus rapiat ⁊ mori
atur fame bonoꝝ oꝑum ⁊ ſine oleo miſericordie Et deū
ſolū ꝓ primo expectat q̄ eſt eius corona ⁊ merces mag
na nimis duplici ſtellarū claritate ſponſam doctā deco
rās corꝑe ⁊ aīa. lapide quadrangulari id eſt quattuor
dotibꝫ aīe Et cū hoc hꝫ tres ſumitates in corona tripli
catas ⁊ ornatas. i. in memoriā intellectum volūtatē. ſi-

dem ſpem charitatem pater filius ⁊ ſpūſſcūs dat Per virgā diſcipline ſiue abſtinētie in cibo ⁊ potu ⁊ ſocietate ſtudet voluptatē ɔprimere q̄ eſca malorū eſt. cū ea capiunt hoīes a malignis ſicut eſca piſces nā q̄ odit diſciplinā odit ſciam veram

¶ Scdo Alia eſt ſponſa mūdi atꝫ ſcia apparens que nō hꝫ ṽtualiter calamare nec cornu cū pēnis vt ſupra. nec cogitat ꝙ tps īeſtimabile int̄ ſumnos ⁊ iocos nullo pedū ſtrepitu effluit. cui⁹ figura ɔgrue in ſiniſtro latere ɔſtituta ⁊ digito ſubtili terram reſpicit ⁊ monſtrat id eſt plus curat terrena q̄ꝫ celeſtia eterna cū oīa p̄tereunt p̄ter amare deū. ideo querit ſcias primū mundi vt mūdo placere poſſit ac honores ⁊ diuitias acq̄rere mūdi ſtudet. inordinate liberalib⁹ artib⁹ dans opam que ſilique ſunt non ſtudet p̄ncipaliter p̄mo amare vel cognoſcere ſuū redēptorem Sed fugit libros ⁊ lectiōes deuotionū vbi non elegantia magna. querit ſciam que inflat nō charitatē q̄ edificat ob id p̄mū culpabiles erunt corā iudice ſtrictiſſimo Parentes. Rectores ſcholariū. burſaruꝫ ſiue collegiorū ꝙ nō libros de amore dei ſuis obiecerint p̄mū Eo qd̄ p̄mo teſta capit inueterata ſapit Et ɔſuetū eſt velut innatū Nūc qui parum grecis ſtuduit lr̄is ſine hūilitate nitit̄ cōfundere ⁊ caſtigare latinos libros ſine neceſſitate reformare. viciatū ⁊ barbarū dicūt eſſe latinū ex matre. i. lingua greca ꝓbantes. cum multis ⁊ ſcīs doctorib⁹ ſic placuit. q̄b⁹ iuſte fuit ꝓ rōne volūtas Magna curioſitas. quaſi ſine matre nō poſſit viuere filia. q̄ tn̄ maiori nūc eſt decoratu circūdata varietate doctorū ſcōꝝ an̄ regē glorie atꝫ rōis cuius ſpecieꝫ ɔcupiuit Mater ṽo dn̄a gentiū. nūc facta ſub tributo ancilla ⁊ vidua deuaſtata cum ſuis. pauce eñ ciuitates his tpib⁹ in grecia chriſtiani Si filia impatrix ē ⁊ ſpōſa p̄clara. quare nō ꝓprias poſſit condere leges ſine ad-

miniculo matris: ob id derelinquat hō ſtudioſus ma
trem ⁊ adherebit vxori filie Et greci maneāt ſuis in li-
mitib⁹. licet ſponſa latini ſermonis haud ſine moleſtia
tractaui adhuc tñ dulcia prebuit mihi vbera Sit mihi
idē terminus moſes vel moyſes cū mihi cōſtat res. me
lius eſt cōi hoīm eſtimationē ſeq̄ ꝙ̃ ſola rōne ꝓbabili
in errorē duci Pluribꝫ intent⁹ vix ē ad ſingula ſenſus.
Sed reuera maxime vtile ⁊ necāriū linguas ſtudere di
uerſas ꝑ illuminatōe ſiue ꝯuerſione infideliū qđ pre-
ceptū charitatis exigit. ⁊ nō ad inueſtigandū veſtucam
in libris latinis non trabē in ꝓprijs cōſiderans Nōne
ſunt docti ſal terre ſiue dei apptī: quare offitio non ſa-
tiſfaciūt: vbi nūc vadūt ad ꝯuertendū ⁊ colligendū in
vnitatē fidei incredulos: malūt ire ad curiā Romanā
ad colligendū bñficia vt ſint paupꝫ ſine defectu. hūiles
ſine deſpectu. patientes ſine dolore ⁊ miſeria. cū in pſal
mo 47. ſcribit Ponite corda vr̄a in ꝟtute ei⁹ ⁊ diſtri-
buite domus vt enarretis in ꝓgenie altera. Item dici-
te in gentib⁹. qꝛ dñs regnauit Itē ānūciate inter gētes
gloriā eius. oēs dij gentiū demonia. nonne iubet deus
his ſacris lr̄is: Sed qꝛ nimiū corpus nr̄m diligimus
Nec in his que ad amorem dei ⁊ ꝓximi accendūt ſtu
diū fecimus ob id viā iuſtitie poſtponimus ⁊ deū nō
ꝑ intentionē ꝑmā diligimus ſed vt vaccā ꝓpter dona.
Et verbo tm̄ diligimus p̄cioſiſſimas aīas viuentes dei
imagines ⁊ nō opē ⁊ veritate In iuditio ideo extremo
nos accuſabūt increduli ꝙ ip̄is viā veritatis nō oſten-
dimus Si em̄ charitas ſpes ſiue cōfidentia eſſet. vnus
hodie. x. milia fugaret ob id ſolo diffidentia ⁊ negligen
tia doctores ⁊ ſacerdotes accuſabit. vt ꝓbat diuus lul-
lus in ꝯtēplationib⁹ Sed ve mihi qđ iuuētute nō de-
di opam diuerſis linguis ꝓpter infideles Nunc tñ ad
minus orabim⁹ ꝓ his dñm meſſis vt mittat opꝛarios

meſſis quidē malta oparij heu pauci. Et in germania idola ꝑnitioſiſſima puta ſuſpectas perſonas in domibꝫ ſacerdotū caſſare neceſſe eſt cū multas aīas ſcandalo ſe-ducūt. Uiuētes cū mortuis diuine gr̄e ſubſidio ꝑuant ſanguinē chr̄i fundūt in hoc ꝙ multas miſſas īpediūt

¶ Donati miſtici pro noua inſtitutione.

PArtes orationis quot ſūt octo ¶ Scd̄a lex. in chriſtiano vel chriſto Octo btitudines vel nomē pr̄. filiꝰ v̄bum ſpūſſcūs coniūctio. app̄li aduerbiuꝫ prepoſitio maria. eccl̄ia ꝑticipiū. angeli interiectio. ꝓnomen hūanitas. ꝯgrue ad ſimilitudinē in diffininitiōibus ꝑtiū orōis reptam exiſtūt. Sed quia ſine donato noſtro bn̄dicto nihil poſſimus proficere ⁊ facere q̄ ē nobis oīa in oībꝫ. cui oēs termini diffinitiones ꝓprietates in donato ꝯueniūt Ipe em̄ do ⁊ natus. i. datus ⁊ na-tus. do v̄bū prime ꝑſone ē qꝛ ſe ip̄m ex charitate dedit ⁊ natus eſt nobis. vt ſit ille de quo fit ſermo vel orō nr̄a acceptabilis Jheſus nomē nti caſus eſt ſignificans. cū caſu corpus aut rem ꝓprie cōiterve qd̄ facile ptꝫ. gtūs genitus nō factus. dtūs. datus. actūs accuſatus. vocatiuus vocatus ad iuditiū. ablatiuꝰ ablatus de cruce Item eſt em̄ nomē ꝓ noīe pr̄is poſitus ꝑſonā in ſduꝫ recipit. pn̄s ꝓ p̄terito ꝓpter certitudinē donatus p̄curſor nr̄i donati bn̄dicti poſuit. qꝛ ſic deus voluit Et q̄ꝫ-uis in eū q̄ꝫtū deus nullū cadit accidens. tn̄ licet īpro-prie oīa ſibi ꝯueniūt accidētia nominis ⁊ ꝓnoīs ac aliarū ꝑtiū. Item eſt v̄bū cū tp̄e ⁊ ꝑſona ſignificās aliq̄d agere. aut pati egit ſalutē nr̄am paſſus in cruce. Modi q̄nqꝫ Indicatiuꝰ indicādo nobꝫ viā ſalutis. optatiuꝰ ꝯiūctiuꝰ ⁊c̄ facile intellectu. Septē hn̄s accidētia v̄bi qualitatē. cū alij dixerūt nō bonus ꝯiugatōem ſiue declinatōem ab vna in aliaꝫ declinās ciuitatē ſingularis nūeri vnꝰ in ſubſtātia ꝑ tres ꝑſonas ⁊ tria tp̄a Plura

ralit' cū apl'is. Ipe em̄ declinauit ⁊ ſic declinare docuit
oīa v̄ba. lego audio volo Sū es eſt Amo as at. ⁊c̄.
¶ Item generis actiui paſſiui deponentis de cruce.
nūerus. latronib9 ꝯnūeratus. figurā pctōris hoīs ge-
rens ⁊ pſonalis hoīm ꝓprietas. cui9 v̄bi q̄ nq; tpa q̄ nq;
ſit vulnera in tpe nō ſimul accipiens.
¶ Itē aduerbium ad declarandū v̄bū in diuinis. cui
ꝯuenit ſignificatio p̄ris. ꝯpatio minor p̄re. ⁊ figura ſim
plex ⁊ ꝯpoſite figure eſt aduerbium illud
¶ Item tpis negandi ⁊ affirmandi optandi demon-
ſtrādi interrogandi. cū interrogauit appl'is Eligēdi q̄s
elegit. ſepandi ſepat9 a corpe ⁊ appl'is ⁊ ceteris oībus
¶ Itē p̄poſitio p̄poſita alijs ptib9 ſemp in oratione
vtinā i alijs hoīb9. p̄catōem ꝯpleuit. mutauit ⁊ minu
it in orōne. Dicūtur pharisei ⁊ p̄ncipes p̄poſitiones q̄
loco iſtius. Alique regūt actm̄. qn̄ erat accuſatus a tri-
ginta iudeis ⁊ denarijs venditus Aliq̄ ablt̄m dū erat
ablatus cuſtodientes ſepulchrū quindecī. Sz quatuor
tm̄ vtriq; caſui vere ſeruierūt. maria magdalena ⁊ ma-
ria mater cū duab9 ſororib9 circa horā reſurrexionis dei
tati ⁊ hūanitati. Et qn̄ p̄poſitio ſiue p̄poſitus ſine ca-
ſu. i. hūilitate ⁊ paſſione ponit' non meret' dici p̄poſitio
ſed aduerbiū hoc eſt ꝯtra ſuū verbū chriſtū vel ꝓpriam
fidē quā v̄bo expreſſit Sūt vel fuerūt ſex p̄poſitiōes in
ſepabiles a caſu pene di dis re ſe an con. dyaboli . diſci
puli eius. regētes tūc. ſenes Annas cū ſuis ⁊ conſpira
tores Sed meo videre ibi fuit donat9 puerorum diminu
tus in ꝓphetia veri donati nr̄i benedicti. cū non poſuit
nec p̄ſtianus vnā p̄poſitiōem regentē gtm̄ cū mox ge-
nitus herodes occidit pueros deſeruiēs in hoc donato
nr̄o Sed forſan ideo nō poſuit cū chriſtus in ꝓpria p-
ſona nō erat p̄ns ſed receſſit in egyptum
¶ Interiectio cū ceteris ptib9 orōnis interiect9 ſit Cui

accidit ſignificatio tm̄ voluit tm̄ nobꝭ ſignificare cur eēt
hō ⁊ mundus factus qđ clariſſime pꝫ in Theologia
naturali Raimūdi de Sabunde. vt ſignificaret mentꝭ
affectū circa actū Et ſicut ſunt quatuor affectus animi
Sic voce mirabili incognita in cruce orādo ꝓ crucifixo
ribꝫ ſuis exhibuit gaudiū ſpem dolorē ⁊ timorē. gaudi
um latroni in dextro. dolorem in ſiniſtro. timorē iudeis
ſpem penitētibꝫ Bn̄dictus ille donatus Deo gratias
Sufficit mihi ſcire illū donatū ſi cetera neſcio Nonne
ſic docuit nos q̄rere primū regnū dei ⁊ alie ſcie neccārie
facilime ad ijcerent᷑: nōne ex his poſſunt haurire ꝯgruā
locutionē latinā diſcipuli habita p̄mū ꝓprietate et cha-
ritate nr̄i donati a quo oīs ſapia: Nōne exēplaris po-
ſitio realis eſt excellentiſſimū genus docendi: Decreui
tm̄ gr̄a dei oīa verba donati in vero ꝯnotatu attribuere
donato nr̄o bn̄dicto cū terminus ſupponit ⁊ connotat
ceſſante connotatu ceſſat ſuppoſitio. vt eēt chriſtiano to
ta inſtitutio noua ⁊ melior ꝓ tp̄e Ob id etiā Regulas
ꝯgruitatū viginti A b c Pater nr̄. de ſignis. Aue ma
ria in pſalmis v̄ginis. Credo de ſuſpectis pſonis bene
dicite In ſcola diuine amoris Grās In Speculo aīe
Adiutoriū in alphabeto ſacerdotū. Conſtructiōes de
duplici ſcīa in oībꝫ his libellis nō a me ſed per me ordi
natꝭ ⁊ multiplicatꝭ licet barbare initia tm̄ ānotaui quā
barbariē nō impꝛ̄i ſed boni ſine moleſtia legūt eligētes
bonas pregnātiſſimas ſnīas ex mala latinitate. Sꝫ qꝛ
hic donat⁹ talis expoſteret ꝓ multiplicatiōe magnos
ſumpt⁹ ⁊ labores ꝓpter mariā magdalenā relinq̄re ſta
tui martham Et cū mihi nō eſt ſcīa neqꝫ elegātia ſtili re
linquo doctoribꝫ. nec merent᷑ dici mgr̄i imitātes tm̄ ali
os ⁊ nihil magni ⁊ noui in vita fecerint ⁊c̄ deponendi
libri gentilium. ¶ Lex tercia.

De ſacerdotibꝫ ⁊ doctoribus pigris.

Doctores cū multi hodie ꝓphetaꝝ officia vſurpāt
Et ſeipos plus ꝙ̄ aīas diligunt ⁊ cui⁹ officiū ge
rūt nō cognoſcunt Inferioꝝ labores ꝗ cooꝑatores eſſe
tenent caſſant Cū hoīes dicūt vt mihi dictū ē Curvos
vultis ſuſpectas impūgnare. nam in illo capitulo ſiue
collegio eſt egregius doctor doctior vobis. q2 ipſe tacet
⁊ ꝯſentit nō pugnat ꝗd tua refert. Scđo audiui a do-
ctore famato ꝙ nihil deberē ſcribere nec manifeſtū ma
lum impūgnare nec quicꝙ̄ magni attemptare q2 debe
rem me reputare indignum ad hoc. donec ſpūſſanctus
euidētiſſimis ſignis a me ⁊ nō ab alio vellet fieri ānota
ret Tercio audiui ꝙ dicūt ego ſcio ꝙ nō ꝓficio ſed nec
ꝓpter mea verba deſiſtat ſ3 ſi ad iracūdiā ex hoc hec ꝑſo
na ꝓuocet tm̄. malo tacere Ecce ꝓpheta. Ad ꝑmū reſpō
do Si ille ē doctior ſcḿ hoīes. ſit. S3 q2 vnus alterius
eſt mēbrū tūc ſentio fructū aut incomodū ab alio ideo
iuſte moueor ad ꝯtradicendū ſiue ſanādum Et ſi in ꝑ-
uato nō poſſum ſanare nō debeo ceſſare S3 dicere eccle
ſie ⁊ manifeſtū malū ſic manifeſte impūgnare ⁊ nō per
taciturnitatē ꝯſentire Etiā ſcriptura ſancta dicit. deus
mandauit vnicuiqꝫ de ꝓximo. ergo male eſt dictū ꝗd tua
refert. Item ex trib⁹ ꝑſonis Salomone Dauid ⁊ Sa
muele elicio ꝙ ille doctor eſt in ꝑiculoſiſſima tentatione
ꝗ reputat ꝓ docto atq3 ipē ſe ⁊ cui nullus ꝯtriū auſus ē
dicere. hic dat ſepe cōſilia ſcḿ lr̄am que occidit ⁊ nō ſcḿ
ſpiritū qui viuificat Salua ſp reuerentia ꝑlatorum.
Ad ſcđm v̄bū Clarū ē ꝙ ꝗſqꝫ debet imitari antiquos
patres inq̄ꝫtū ꝑt ſi bn̄ ꝑceſſerint Nōne doctores ī ſpū
hūili ceperūt ꝯſcribere volumina magna vt auguſtin⁹
B. thomas ⁊c̄ ⁊ qn̄ inceperūt in hūilitate bn̄ ſcripſerūt
⁊ qn̄ ꝑſumebāt de ꝓprio ingenio errarūt ideo plura re-
tractarūt male ſcripta Nonne ⁊ ſpūſſcūs me ⁊ quem-
libet quotidie in multis ſcriptis ⁊ pſalmis alloquit̄ ⁊

adhortat̃ vt incipiat bñ oꝑari ī hūilitate qͥbꝫ dat graꝫ
⁊ intellectū dat ꝑuulis Etiā nō ſūt libri ſuꝑflui cū boꝫ
de quāto cōius de tonto diuini⁹ etiā multi legerēt ſi ſi-
ne pecūia vel ſaltē ꝑua libellos haberēt q̄ magnā expo
nere nolūt Etiā ſi hñt aīm exponēdi nō hñt motorem
Quis nouit an deus ꝑ mea ſimplicia ſcripta ⁊ barbara
maiorē grām donare vult lectori cū ⁊ mea ſi ſūt vba ſunt
a ſpūſcō ⁊ oē verū vo ꝯſonat An ꝑ ſcripta Jheronimi
vel auguſtini: Cū neqꝫ q̄ plātat neqꝫ q̄ rigat aliqͩd eſt.
ſꝫ ds q̄ incremētū dat lectori Ergo nō reputare poſſuꝫ
me dignū ſi nō tm̄ q̄ꝫtū debeo facere faciā ⁊ talit̃ q̄liter
ideo diffidētia ⁊ pigricia cā eſt ꝙ nō ſcribūt ⁊ graꝫ quā
hñt floccipēdūt ⁊ abſcondūt ſacerdotes ⁊ doctores. cer
ti nō ſolū nolūt ſed hec faciētes moleſtāt ⁊ īpedire nitū
tur Ecce ille doctiſſim⁹ iacobꝫ ſtapuleñ nō dedignat⁹
eſt ſcripta barbari ⁊ ſimplicis deſpecti hoīs Raimūdi
lulli pre oībꝫ ꝯmendare haud iniuſte
Ad terciū Quis ſcit q̄lem effectū ſortiri pñt vba ex cha
ritate in ſalutē ſiue ꝯuerſioneꝫ ꝓximi in honorē laudis
amoris dei ꝓlata. q̄ oē vbū fruſtificare facit bonū ⁊ de
ocioſo rationem petit. cū ꝓphete mortui ſunt.

¶ Correlariū ex p̄dictis primum

¶ Oīs ſacerdos ⁊ doctor pl⁹ alijs laudē dei ⁊ ſalutē
ꝓximi realit̃ ⁊ cū effectu ſine intermiſſiōe tenet̃ q̄rere et
amare. malū publicū īportune corripe ⁊ īpūgnare. cū
magna diligētia libros ſiue vitatē hoc qͦd ipe bonū ſen
tit ⁊ edificatiuū multiplicare ⁊ diſtribuere ⁊ cōicare dū
viuit inq̄ꝫtū pt. grat̃ dare q̄ gratis accepit hilarit̃ ſine
ſpe remūeratōis abſtineat a potu cibo ⁊ ꝯſortio incipiat
in p̄ce ⁊ hūilitate ⁊ īueniet īopinata ſubſidia affluētia.

¶ Scōm Correlariū. ſue lex legētiū quarta

NEmo īcipiat legere libros ⁊ vba ſpūſci ſine inuo
catiōe diuini noīs quo p̄termiſſo nullū rite fundat̃ ex-

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-192159-p0028-5

ordiū.hinc euenit ꝙ multi ſine īuocatiōe libros bonos
apiūt ⁊ ptē ſine ſapore legūt ob id falſis elatis ſuis lin
guis deprauāt floccipendūt alijs legere diſſuadūt cuꝫ
ipi verꝫ ſanctū ſenſuꝫ nō capiūt p̄ſumētes ſine īuocatōe
diuine grē intelligere cū ſolū intellectū dat paruulis.
Quare nō ſine cā in remediū obliuiōis in plurimū po
ſui ad libellos ꝑ me multiplicatos hec q̄nqꝫ verba Aue
maria Ueni ſcē ſpūs.cā eſt cū ſemel legi ꝑmā ꝯtēplati
onē diui Raimūdi ⁊ ſenſi magnā leticiā ⁊ saporē occa
ſione illiꝰ in corde.cepi cogitare q̄re nūqꝫ antea talis in
tellectus mihi ſpēalis infuiſſet ⁊ īueni cām ꝙ req̄ritur
grē inuocātio Et qui lectoribꝫ vniuerſitatꝭ ſine inuocati
one ſpēali in oī lectōe incipiūt ob id ſine ſpeciali fructu
ꝑficiūt Ego aliq̄n añ lectiones īuocaui ⁊ publice vt ⁊ a
lios inuitarē ſed ꝓpt̄ inſolitū deriſerūt auditores amē
¶ Correlariū terciū ex his de bono tes Uale lector
O p̄dicatore Siue lex p̄dicatorꝝ q̄nta.
Ue cāe q̄re hoīes ī ſmōe īuacuū grāꝫ dī recipiūt
vna ē curioſitas auditorū.ꝓpter elegantiā ſmonū.nam
cū nō diſpar ſit vox vnꝰ ꝯuertit̄ ⁊ aliꝰ nō ideo niſi intꝰ
ſit q̄ doceat inuanū lingua doctoris laborat Alia eſt ex
ꝑte p̄dicātis eo ꝙ ſeipm ꝑmo q̄rit in ītentione quo ad
famā ⁊ quo ad ꝯmodū qđ ptꝫ in eo cū vulgo ad lon
gū latīa loquūt̄ q̄ſi ītelligeret Scđo mltas faciūt ina
nes probationes multa allegantes loca ⁊ capitula ⁊ ti
mendum quod ſepe mentiūtur ⁊ hec faciunt ꝓpter am
bitionē ſiue oſtentationē.quaſi prius nō eſſent exami
nati vt ꝓpl'́s daret ip̄is fideꝫ cū niſi fide dignus admit
tit̄ Tercio q̄cūqꝫ veniūt certꝭ ad mētē ſine ordīe loquū
tur q̄ſi ꝓpl'́s ſingula vnica hora deberet caꝑe q̄ ip̄i ad lō
gū didicerūt Et quarto nūqꝫ principalē doctrinā vtileꝫ
ni themate reperant . quinto euangelia epiſtolas legen
das ſanctorum pro exigentia temporis peruerſe poſt

ponūt melius q̄ꝫ eccleſia q̄ ſic ordinauit ordinare autu mant.mō materiā de.x.p̄ceptis mō de pctīs modo ⁊c̄. Ad plures āños ꝯtinuāt nec ad pn̄tem ſcripturā ap‑plicare laborant in correſpondentia. Nec varietates miſſe declarant.

¶ Correlariū primū ex dictis ꝙ auditores ſint ferui‑di vacui.i. hūiles nō ſeipos doctiores p̄dicatore repu‑tātes.ſint quaſi ſimplices nō de eloquentia curioſi.nō q̄s ſed quid dicaᷓ attendētes quaſi puuli q̄bꝫ dat ītel‑lectū deus.ſcđo p̄ncipale documētum ſepius in domo repetere tenenᷓ ſic lectio decies repetita placet ⁊ fructꝰ in familia multiplicaᷓ. ¶ Scđm Correlariū.

Predicator (ſi ſemē vbi fructū afferre debet) prouocet ordinata ⁊ feruida intētione aquas grē p̄ incremento cū nec͛ qui plantat nec͛ qui rigat aliquid eſt ſed qui incremētum dat deus.ꝑpter feruidā charitatē quē hꝫ ad aīas viuificādas ſiue mūdandas per verbum dei. Si quis deum diligit vtic͛ ⁊ aīas ad imaginē ⁊ ſimi‑litudinē ipius factas viuētes ſine quibꝫ deum diligere neō p̄t ⁊c̄. Scđo in themate ex ſacris de tp̄e ſumat ac p̄ponat vtiliorem breuiorē doctrinā p̄ capacitate audi‑torū quā ſepius repetere neceſſe eſt vtꝫ Alie oēs ſint de claratōis huiꝰ doctrine ſiue thematis ſiue terminoꝝ in ea poſitꝫ dilatatōes.q̄ p̄t fieri varijs modis. Primo p̲ cauſas.ꝓprietates ſimilitudines. Scđo p̲ qualitatē.lo cū.tp̄s.Tercio inſtruat minaᷓ ꝯſolaᷓ Quarto q̄d ſit fa ciendū fugiendū appetendū Quīto qualiter augmēte tur minueᷓ acq̄raᷓ Sexto p̄mo reuocat a malo ſcđo ſo lidat in bono.tercio ꝓuocat ad melius ⁊c̄. Alia in libel lo de ſignis ſacerdotū quere. Et nō q̄rat p̄dicator que ſua ſunt ſed que dei ⁊c̄.

Item Quia predicatores fructū puū faciūt in adultꝫ ꝑpter ꝯſuetudinē diligētiſſime per illos ſtudeant depin

gere pueros vtꝫ de ſuſpectis ꝑſonis in libello latine.
nam quia neceſſe ſic reformare mũdum per iuuenes

E ¶ De mõ vincendi tẽtationes ¶ Lex ſexta

Requẽter viſitãdi ſtꝭ fratreſqꝫ ꝯſulẽdi in tẽtatio
nib⁹ ac exhortãdi ad certãdum licet docti tñ ꝓpter obli
uionis defectũ necẽ mercedis victoris ⁊ victi exponẽdi
diuerſitas. Et ꝙ necẽ hõ habet certare ⁊ vincere duob⁹
armis chꝛi.ſ. hũilitate ⁊ patiẽtia. q̇ nõ ſinit tẽtare vltra
poſſe cuiuſcũqꝫ ꝯplexionis etiã ⁊ loci ſit. gubernat eñi
nõ tñ deus aĩaꝫ verũ ⁊ corpus. At ſꝑ opꝫ ſubiicere in
tellectũ volũtati ⁊ ecõuerſo. nã cũ voluntas ſubiicit in
tellectui ⁊ nõ ecõuerſo. tũc ĩtellect⁹ vult via rõcinatõis
tñ incedere ſcrutãs ea que ſunt ꝑ expientiã ⁊ ꝑ nccita
tis argumẽta. ⁊ ſine ĩis nõ q̇eſcit nec ꝑmittit q̇eſcere vo
lũtatem Et hoc fit etiã cũ intellect⁹ ſubiicit volũtati et
nõ ecõuerſo Nã volũtas ſcḋm naturã vehemẽti⁹ diligit
intellecta iccirco cogit intellect⁹ ad placitũ eius ⁊ facit
ea ſcrutari q̄ intelligi pñt expientia vel vi argumenti et
cũ ea nõ pt attingere remanet tẽtatio Et tũc ĩtellectus
⁊ volũtas quietem habere nõ poſſunt Sꝫ cũ volũtas
obligat ⁊ ſubiicitur intellectui ⁊ ecõuerſo tũc ꝯueniũt
ſimul ⁊ alt⁹ alio tpat at alt⁹ eſt alij lumen Et cũ alius
alij nõ ſufficit eſſe lumẽ ad inueniendũ naturaliter ea q̄
ſunt ſequit inde fides ex qua hũilitatꝭ meritũ et paciẽ

Vtinã in cenobijs priores abbates ꝑtie maximũ
tantã facerẽt diligentiã ad cõſulendũ aĩab⁹ fratrũ ſicut
ad colligendũ corpis cenſum Si frater fit apoſtota nõ
ſine coꝝ negligẽtia vix tñ dolent vt de perditione flo
reni volentes eſſe pauperes ſine defectu ⁊c.

¶ Item Vtilis ꝯtẽplatio. qñ hõ cogitat ꝙ ſola chari
tas dei fecit ſiue facit vt modo viuat cũ a tam potenti et
nobiliſſimo diligitur. et ſuſtinet infideles propter mul
titudinem meritoruꝫ nroꝝ ſi coꝝ ꝑſecutiões patienter

ſuſtinemus. Et ad ꝓbandū ſi diligimus aīas eoꝝ ſtudendo eos ꝯuertere ⁊ ꝯpellere ex charitate ad xp̄m naꝫ ex hoc ꝓbaꝛ charitas dei in nobis q̄ ſine ꝓximis nō diligiꝛ Et qꝛ vltra poſſe neminē obligatꝰ eſt deus. nec alligauit ſuā v̄tutē ſacramētis ſequiꝛ ꝙ vere eos diligit ⁊ btīficare vult ſi hoc ſaltē cognoſcūt. vicꝫ ꝙ ex dilectiōe dei viuūt. ⁊ rediligūt in ſignū dilectōis fecit p̄latos doctores ſacerdotes ad colligēdā pecuniā ne dicā ſꝫ aīas infideliū nōne xp̄s hꝫ hodie aplo̅s: nūquid non dicit eos illuminare ⁊ ꝯuertere ⁊ ꝯpellere incredulos ⁊ ob id ꝓmiſit ipis ⁊ ꝓmittit munera maxima. q̄s nūc ſatisfacit offitio: Criſtus bene ex charitate poſſit eos conuertere ꝑ ſe ſed vt daret p̄miū exinde nobis ꝯmiſit ⁊ mandauit vnicuiqꝫ de ꝓximo Et ꝙ adiutor in ꝑſecutiōe eē vult ipoꝝ p̄dixit. ad minus rogabimus dn̄m meſſis vt mittat. meſſis quidēꝫ multa opaꝛij pauci q̄s cognouit ſenſum dn̄i licet xp̄s docuit. tn̄ amore mūdanoꝝ nō intelligimus. qualiter multiplex ē fructus illuminādo ꝑ eius grām ſiue ꝯpellēdo infideles cū tribuat vnicuiqꝫ ſm̄ coꝛ. magnꝰ fructꝰ ſiue v̄tus in armis xp̄i: hūilitate ⁊ patientia q̄bꝰ vicit ⁊ docuit vincere mundū ſed pauci credūt. multi v̄boꝛ ope loquūꝛ ꝙ mallēt mori ꝯfeſſores qꝫ martires. derident crucē dn̄i ſui cū ſi ꝯpatimur conregnabimꝰ al's nō. ⁊ ꝑ multas tribulatōes opꝫ nos itrare in regnū celoꝝ Et qui nō patiꝛ nō eſt iuſtus. btī qui ꝑſecutiōem paciūtur ꝓpter colligere beneficia ne dicam ſed animas in vnitatē fidei.

¶ De ſanitate ⁊ ꝓſperitate ¶ Lex ſeptima.

Cum modicum ceno bene dormio mane fameſco
Vocem clarifico parum ſereo praua refreno
Sanus effitior cunctis virtutibꝰ aptor

¶ Secunda regula

Seruat fortificat augmētat ſcificatqꝫ

Sobrietas

Ingeniū corpus hic diuitias aīanqꝫ

Ebrietas

Aufert debilitat ꝯſumit maculatqꝫ

¶ Itē octaua lex ⁊ nona patent poſt ſigna leuitatū ſeu infirmitatum ſacerdotum.

Quinqꝫ vocales

Aīas depingere ſtude. qꝛ ſtꝫ ad imaginez dei facte.
Dy ſelen lere tzieren. es ſynt leuēdige bilde gotz
mit guten leren L mare

Ex ſenſu appetitū diſce refrenare. ſi deū vis ſuꝑ oīa a-
Liefs luſt thun dringē Wiltu gotz lieffde geWynnē
Ibi penſa tuos actus. qualis alibi erit fructus.
Uur dynē Werck gedenck Wat Wyrt ſyn dat endt
Oīa non dilige dona. ſed donantē tibi bona
Gheyn gaue liue nit. meher dan der ſy gyfft
Ueri ſeruiūt deo qꝛ iuſtū. nō vt ſuus ob timorē ⁊ lucꝝ
Alſ liefde dyn got want es iſſ recht vnd nit loyns
vnd furchte haluen als eyn knecht

Dicūtur he doctrine vocales q̄ in oī ſillaba neceſſe. ſic ille in omni doctrina ſaltem fructuoſa.

¶ Tres tm̄ hic ꝯſonantes ideo dicūtur. qꝛ ꝯſonāt oī ſacre ſcipture vel oīs ſcriptura hec finaliter docet cū ex illis beatitudinem homo conſequitur.

Acht dich cleyn. halt dich alleyn
Waeſſ lieff dat nit mach vergayn
Zo mag dyn hertze in frede ſtain

¶ Triplicia epithauia mortuorum Ualde vtilia contra inutilia ⁊ pompoſa q̄ nunc habent laudem defuncti ī ſe q̇d mihi de laude ſi ſuz in penis vel ſi obiicit magnꝰ tittulus ob multos ḡdꝰ dignitatū ſiue officioꝝ ⁊ bn̄fitioꝝ q̄ nō famā ſꝫ potius diffamiā p̄tēdūt

ꝙ nō fuerūt humſles nec paupes Nihil faciunt niſi ꝙ vtiliſſimū tempus inutiliter occupāt in lectoribꝫ

¶ Primum triatm̄ verba q̄ magnā p̄ſeferūt ꝯſidētiā.

Miſerator Miſerere Miſeris

Scḋm parū curioſum qꝛ ex ordine alphabeti

Autoritate amatoris aīa bn̄dicta cadaueris deorſum exiſtentis factoris genitricis hic iuſtificātꝫ charitate letetur meritorū necnō oīm piorū qꝫ requeſcat ſancta tua virtute chriſte Amē

¶ Terciū epithauium ſepulchrorum bonum

Hic cadauer iuditiū expectat cuiꝰ aīa ſi eſt in acerbiſſimis penis purgatorij cū ꝯſanguineis bn̄factoribus et omnibus ibidem ꝑ vtiliſſimā chariſſimam amariſſimā mortem chr̄i ⁊ ꝑ merita digniſſime dei genitris ⁊ oīm electorum requieſcat Amen.

¶ Mariam quibꝫ ſpeculū dꝛ hoīuꝫ ſtella maris.

Fide	Sapīa
Spe	Caſtitate
charitate	Timore
iuſticia	Pauptate
tēpantia.	Mīa
fortitu^e.	Patiētia
prudētia	Obīa
	Hūilitate

Miſerator Miſerere Miſeris

HL 248 m

AB 120 199

120 199
(X 2203199)

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-192159-p0035-3

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-192159-p0036-9

Aue maria. Ueni ſancte ſpūs.

ſpeculū et alpha/

acerdotū ꝛ quare quotidie tenentur celebrare
iui Raimūdi lulli ꝯtēplatiōes abbreuiate ad
ſeptimanarum anni.

diſſer figuren erkennet man kranckheit der
er naturē, nyemāt eȝ ſal ſy dar vyſſ iudicirē

A

1514.

...RODE · FÜRSTLICH STOLBERG. BIBLIOTHEK

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-192159-p0037-4